

Grundnotat

Udkast til forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på iværksættelse af forhandlinger om partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan.

KOM-dokument foreligger ikke.

Grundnotatet er ikke oversendt til andre folketingsudvalg

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt et udkast til forhandlingsmandat for en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan, der vil skulle afløse partnerskabs- og samarbejdsaftalen indgået i 1999. Den nye aftale bør afspejle de seneste års øgede samarbejde og lægge vægt på demokrati, retsstatsprincipper og menneskerettigheder som fælles værdier for samarbejdet. På handels- og investerings siden lægges der fra EU-side op til, at aftalen bygger på og udtvider den oprindelige aftales principper om gennemsigtighed og håndhævelse af fundamentale WTO-regler og samtidig ansporer Kasakhstan til en forstærket indsats for at tilnærme sig EUs standarder og regler for yderligere at styrke handels- og investerings samarbejdet.

2. Baggrund

Det eksisterende grundlag for EU's samarbejde med Kasakhstan er en partnerskabs- og samarbejdsaftale, som trådte i kraft den 1. juli 1999. Aftalen har en løbetid på 10 år med automatisk forlængelse, medmindre en af parterne ønsker at opsige den.

Under henvisning til EU's Strategi for Nyt Partnerskab med Centralasien, der betoner vigtigheden af et styrket bilateralt samarbejde med de fem centralasiatiske republikker, bekræftede EU på samarbejdsrådsmødet med Kasakhstan i november 2009, at partnerskabet på baggrund af Kasakhstans øgede politiske og økonomiske betydning havde udviklet sig væsentligt i løbet af de seneste år. Den fælles erklæring fra mødet anerkender Kasakhstans bestræbelser på at fremme den politiske reformproces og understreger, at et tættere og styrket samarbejde må gå hånd i hånd med demokrati, retsstatsprincipper og respekt for menneskerettigheder som fælles værdier.

3. Hjemmelsgrundlag

Det er hensigten, at aftalen skal erstatte den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale og vil have hjemmel i Traktatens artikel 217 sammenholdt med art. 218 samt Euratom traktatens artikel 101(2). Rådets afgørelse træffes ved enstemmighed. De dele af aftalen, som får hjemmel i Traktatens afsnit V i tredje del af Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, er omfattet af Danmarks særlige stilling, jf. protokollen herom.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Den nye partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Kasakhstan vil som de bærende elementer have respekt for menneskerettighederne og for de grundlæggende frihedsprincipper og aftalen om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben. Brud på disse bærende principper vil kunne medføre suspension af aftalen.

Samtidig vil den nye aftale videreføre den nuværende aftales forpligtelser til principperne om fri markedsøkonomi og til områder, hvor samarbejdet ventes yderligere intensiveret, herunder kampen mod terrorisme, ikke-spredning af atomvåben, nedrustning og nuklear sikkerhed, international kriminalitet og menneskesmugling, forebyggelse af klimaforandringer og bæredygtig udvikling. Det forventes ligeledes, at forhandlingsprocessen kan benyttes til at udbygge samarbejdet indenfor energiområdet med henblik på at fremme og diversificere forsynings- og eksportruter til EU.

For at sikre en effektiv realisering af de politiske mål for samarbejdet mellem Kasakhstan og EU forudses den nye aftaler yderligere at indeholde bestemmelser om:

- **Dialog om demokrati og retsstatsprincipper**, herunder udvikle- og effektivisere demokratiske institutioner, sikre et uafhængigt retsvæsen, fortsætte reformerne indenfor retsområdet og styrke det internationale samarbejde om korruptionsbekæmpelse.
- **Udvidet dialog og samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitik** både bilateralt og i internationale fora med fokus på konfliktforebyggelse og krisestyring, regional stabilitet, respekt for territorial integritet og suverænitet, masseødelæggelsesvåben, ikke-spredning, nedrustning og våbenkontrol.
- **Hvis Kasakhstan er blevet medlem af WTO** ved aftalens ikrafttræden, vil WTO-reglerne være gældende ved samhandel samtidig med at de bestemmelser i den eksisterende aftale, der rækker udover WTO reglerne, vil blive forsøgt fastholdt, herunder voldgift, ophavsrettigheder og lovgivning og certificering indenfor fødevarerikkerhed. Aftalen bør ligeledes indeholde en gradvis tilnærmelse til EU-acquis'et.
- **Hvis Kasakhstan ikke er blevet medlem af WTO** ved aftalens ikrafttræden, vil bestemmelserne i den eksisterende aftale blive tilstræbt videreført for at sikre, at grundlæggende WTO-regler og principper gennemføres og håndhæves i de bilaterale handelsrelationer. Herudover vil aftalen søges udbygget med en fastfrysning af importafgifter, afgrænsning af eksportafgifter og eksportrestriktioner, bestemmelser om transit, transport og adgang til infrastruktur for energitransport og for tekniske handelsbarrierer.
- **Udvidet samarbejde af betydning for det økonomiske område**, herunder makroøkonomisk stabilitet, offentlige finanser, god regeringsførelse på skatteområdet, beskæftigelse og sociale anliggender, erhvervs-samarbejde, investeringer og udvidet toldsamarbejde.

- Udvidet samarbejde på **energiområdet** med særlig fokus på opgradering og udvikling af energi-infrastruktur, energieffektivitet, vedvarende energikilder og nuklear sikkerhed. Samarbejdet vil sigte på at etablere et åbent, gennemsigtigt og forudsigeligt energimarked.
- Udvidet samarbejde på **andre vigtige sektorpolitiske områder**, herunder transport, miljø og folkesundhed, industri- og selskabspolitik, forbrugerbeskyttelse, civilsamfund, videnskab og teknologi, uddannelse og kultur, informationssamfund og medier.
- Udvidet samarbejde om **justitsanliggender, frihed og sikkerhed**, herunder retsstatsrelaterede emner, respekt for menneskerettigheder, databeskyttelse, regulering af migration, asyl og grænsebevogtning, bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, narkotikabekæmpelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet, handel med mennesker, terrorisme og andet juridisk samarbejde.
- Kasakhstan vil kunne modtage **finansiel støtte** i form af gave- eller lånebistand fra EU til aftalens gennemførelse.
- Kasakhstans forpligtelser med hensyn til **gennemførelsen af aftalen**, idet den administrative og institutionelle infrastruktur skal udvikles eller være på plads til at efterleve og håndhæve de vedtagne bestemmelser, inklusive en ny institutionel platform til det udvidede samarbejde med civilsamfundet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal godkende samarbejds- og partnerskabsaftalen før Rådet kan vedtage den endeligt.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget berører ikke dansk ret. Udkast til forhandlingsmandat lægger op til, at Danmarks, UK's og Irlands særstilling fastholdes for de dele af aftalen, hvor dette er relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Udkastet til Kommissionens forhandlingsmandat har været i høring i Handelspolitisk Specialudvalg.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens holdning, at det i lyset af de udbyggede relationer mellem EU og Kasakhstan kan være ønskeligt at indgå en ny aftale som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale. Målet bør være en ny aftale, med øget fokus på demokrati og retsstatsprincipper, respekt for menneskerettigheder og de grundlæggende frihedsprincipper som fælles værdier, og som udbygger og forbedrer rammebetingelserne for samhandel afstemt efter om Kasakhstan er medlem af eller står udenfor WTO ved aftalens indgåelse.

På den baggrund støtter regeringen, at Rådet bemyndiger Kommissionen til at føre forhandlinger om en partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Kasakhstan som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale. Den nye aftale vil udgøre den juridiske ramme for EU's fremtidige samarbejde med landet og vil være et vigtigt element i EU's bestræbelser på at fremme landets demokratiske og økonomiske udvikling.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred enighed blandt EU's medlemslande om at åbne forhandlinger med Kasakhstan om en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.